

Socialnämnden
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2021-12-08

Diarienummer:
SCN-2021-00590

Handläggare:
Åsa Hedlund, Magnus Bergmark, Tomas Fäldt

Verksamhetsplan, budget och internkontrollplan för 2022

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** anta verksamhetsplan, budget och internkontrollplan för 2022 enligt föreliggande förslag samt
2. **att** överlämna antagen verksamhetsplan, budget och internkontrollplan till kommunstyrelsen.

Ärendet

Verksamhetsplan beskriver hur nämnden ska förverkliga det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2022–2024 som beslutades av kommunfullmäktige den 8–9 november 2021. Planen beskriver även hur utvecklingen av nämndens grunduppdrag enligt reglementet bidrar till inriktningsmålen. Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats i Mål och budget 2022–2024.

Internkontrollplanen är ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för nämnden att nå verksamhetsmålen.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen.

Föredragning

Förvaltningen har utifrån den politiska inriktningen i det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2022–2024 utarbetat ett förslag till verksamhetsplan för socialnämnden för år 2022. Verksamhetsplanen ska vara ett aktiverande dokument som visar hur nämnden avser att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag. Planen beskriver även hur utveckling av nämndens grunduppdrag enligt reglementet bidrar till inriktningsmålen. Planen ska vägleda förvaltningen i dess arbete under verksamhetsåret 2022 och anger vilka åtgärder nämnden ska genomföra. Åtgärderna synliggör satsningar och prioriteringar inom nämndens ansvarsområde.

Socialnämnden får 863 miljoner kronor i kommunbidrag för 2022, vilket är uppräknat med prisindex, riktade satsningar och justerat med ett effektiviseringskrav. Utöver kommunbidraget räknar förvaltningen med 94 miljoner kronor i övriga intäkter. Det kommer att krävas fortsatt omställningsarbete för att nå budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi.

Uppföljningsplanen (bilaga 2 till verksamhetsplanen) är det övergripande styrdokument som beskriver uppföljningen av nämndens ansvarsområden. Planen beskriver hur och vilka uppföljningar som ska genomföras under 2022 och när de ska redovisas för nämnden.

Socialnämnden upprättar årligen en internkontrollplan. Planen är ett stöd i nämndens styrning av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer. Internkontrollplanen innehåller också en beskrivning av hur nämnden arbetar med intern kontroll och hur internkontrollplanen används för att utveckla detta arbete. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Den interna kontrollen kommer under 2022 att utvecklas i linje med de obligatoriska och rekommenderade kontrollmoment som samtliga nämnder har att ta hänsyn till. De kontrollmoment som internkontrollplanen utökas med avser återsökning av statsbidrag, informationshantering och informationssäkerhet, bokföring och utbetalningar, attestering av lön och diarieföring.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad den 8 december 2021
- Verksamhetsplan och budget 2022 inkl. bilagor
- Internkontrollplan

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

Aktiverande styrdokument

Beslutsfattare:
Socialnämnden

Dokumentansvarig:
Åsa Hedlund, Magnus Bergmark

Datum:
2021-11-26

Diarienummer:
SCN-2021-00590

Verksamhetsplan och budget 2022 – 2024

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Nämndens uppdrag.....	3
Politisk plattform	3
Omvärld och förutsättningar	3
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget.....	5
Begrepp som används i verksamhetsplanen	6
Inriktningsmål	7
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	7
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i	10
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande	14
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.....	15
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	19
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	22
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.....	23
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.....	25
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	27
Budget 2022.....	29
Bilaga 1 Styrdokument	30
Bilaga 2 Uppföljningsplan	31
Nämndens uppföljning	31

Inledning

Nämndens uppdrag

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, socialt utsatta EU-medborgare, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck samt insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDTS-arbete.

Politisk plattform

Nämndens verksamhet syftar till att människor ska ges stöd till att utveckla sina resurser för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det förebyggande arbetet ska stärkas för att både förekomma och stävja social oro. På så sätt ska nämnden bidra till att tryggheten i Uppsala ökar.

Arbetet för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras. De som utsätts ska ges stöd och skydd. Så också de som utsätts för våld i nära relation, med särskilt fokus på barnperspektivet. Personer i behov av socialnämndens stöd ska både uppleva en högre grad av delaktighet och ges möjlighet att påverka både innehållet i hjälpen och vilka hjälpinsatser som ska tillhandahållas. Barns delaktighet prioriteras. Nämnden vill ge tidiga och förebyggande insatser, samt vård- och behandlingsinsatser som är tillgängliga, förutsägbara, rättssäkra och håller hög kvalitet samtidigt som de är kostnadseffektiva. Socialnämnden ska ständigt omvärldsbevaka sin omvärld och invärld utifrån såväl kvalitativa som ekonomiska perspektiv. Samtliga verksamheter och insatser ska vila på evidens och beprövad erfarenhet.

Genom en nära samverkan med civilsamhället, myndigheter och andra huvudmän vill socialnämnden bidra till en tryggare välfärd och ett tryggare Uppsala, där ingen person faller mellan stolarna. Detta ställer höga krav på lyhördhet, kompromissvilja och en övertygelse om att vi når längre tillsammans.

Omvärld och förutsättningar

Socialförvaltningen genomför varje år ett omvärlds- och riskarbete som ett led i socialnämndens verksamhetsplanering för kommande år. De slutsatser som har särskild påverkan på nämndens verksamheter presenteras nedan, tillsammans med andra förutsättningar som påverkar verksamheterna. Slutsatserna är även nämndens bidrag i den kommungemensamma trend- och omvärldsanalys, som årligen genomförs för att upptäcka händelser och trender som kan påverka kommunens verksamheter.

Coronapandemin har på kort tid satt djupa avtryck på samhällsutvecklingen och på kommunens verksamheter och ekonomi. Socialnämnden har klarat sitt uppdrag relativt väl under denna period, men pandemin kan medföra påverkan på nämndens verksamheter på sikt. I den kommungemensamma omvärldsanalysen 2021 lyfts bland

annat att coronapandemin riskerar att leda till ökad psykisk ohälsa med långvariga effekter. Psykisk ohälsa grundar sig bland annat i arbetslöshet, ekonomisk oro, isolering, hög arbetsbelastning, sorg och utsatthet för våld och förtryck. Det finns risk för oro, ångest och depression, framför allt i redan utsatta grupper där de ekonomiska och arbetsrelaterade konsekvenserna slår hårdast. Oavsett om psykisk ohälsa beror på följderna av coronapandemin innebär det en ökad risk att människor hamnar i utanförskap, missbruk och kriminalitet, vilket kan medföra ett ökat inflöde till socialnämnden olika verksamheter.

Trygghet är ett av kommunens fokusområden och hela kommunkoncernen förväntas kraftsamla för att skapa förändring inom detta. Att bidra till och delta i kommunens trygghetsskapande arbete är en viktig del i socialnämndens grunduppdrag. I mål och budget 2022–2024 har nämnden fått ökade resurser för att arbeta vidare med att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet, att fortsätta satsningen på socialarbetare i skolan och att vidareutveckla avhopparverksamheten. Nämnden har även fått ökade resurser för att fortsätta arbetet med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och för att erbjuda stöd till utsatta individer. Inom ramen för nämndens trygghetssatsningar genomförs också åtgärder för att förebygga och motverka effekterna av hot, våld och annan otillåten påverkan på medarbetare och förtroendevalda.

Många verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde är lagstyrda. Under 2021 har flera lagändringar trätt i kraft som påverkar nämndens förutsättningar. I våldsärenden har barnskyddet stärkts genom att även barn som bevittnar våld ses som brottsoffer, vilket kan påverka ökat inflöde inom individ- och familjeomsorg. En ändring i socialtjänstlagen innebär att socialnämnden ska verka för att den som utsätter eller har utsatt en närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende, vilket också har en påverkan på nämndens uppdrag. Inom familjerätten har barnets ställning i vårdnadstvister stärkts genom att det införts en tidsgräns på fyra månader för utredningar i frågor om vårdnad, boende eller umgänge. Det påverkar arbetsbelastningen i verksamheten. Dessutom pågår omfattande utredningar av till exempel socialtjänstlagen och i den så kallade nationella samsjuklighetsutredningen som kan komma att påverka nämndens verksamheter framöver.

Ökningen i ärendeinflöde inom barn- och ungdomsvården har de senaste åren varit 10 procent och 6 procent fram till november 2021, vilket innebär att ökningen inte är lika brant som tidigare. Inflödet ligger dock fortfarande på en mycket hög nivå och medför att arbetsbelastningen är mycket hög inom flera verksamheter. Det höga ärendeinflödet har en direkt påverkan på såväl ekonomi som arbetsmiljö, och är två av nämndens högst prioriterade områden. En rimlig arbetsbelastning är nödvändig då det annars finns en risk att individer med vård- och stödbehov inte får behoven tillgodosedda inom rätt tid. Den höga arbetsbelastningen påverkar också personalomsättning och sjukfrånvaro. Arbete pågår inom flera områden både inom och mellan socialförvaltningens avdelningar med anpassningar för att bättre klara inflöden och arbetsbelastning. Samtidigt fortsätter nämnden att systematiskt arbeta för att medarbetarna inom socialförvaltningen nu och framöver ska ha rätt kompetens och ett hållbart arbetsliv.

Inflödet av ärenden inom vuxen missbruksvården är relativt stabilt men behoven och antalet individer i behov av stöd till följd av samsjuklighet (missbruksproblematik kombinerat med psykiska diagnoser) ökar. Det ställer krav på såväl medarbetarnas

kompetens som behov av samverkan med andra aktörer som tillhandahåller vård. Utvecklingsarbete pågår bland annat för att förbättra vård- och boendekedjor.

Bristen på bostäder som nämndens målgrupper har råd med är en fortsatt utmaning som påverkar nämndens förutsättningar. I sammanhanget samverkar nämnden med flera aktörer i den kommunala lokal- och bostadsförsörjningsplaneringen i syfte att bland annat motverka hemlöshet och bostadssegregation. Utslagningen från bostadsmarknaden är dock påtaglig med hemlöshet som yttersta konsekvens. Det är mycket vanligt att människor utan boendelösning har behov av vård och stöd på grund av samsjuklighet, dvs. missbruksproblematik kombinerat med psykiska diagnoser. Socialnämnden erbjuder akut stöd till den som inte har en boendelösning men såväl nämndens egna verksamheter som civilsamhället har flaggat för att insatser behöver göras för att minska hemlösheten i kommunen. Nämnden påbörjar därför uppsökande arbete för att kartlägga och inventera omfattning och behov bland hemlösa, etablera kontakt med drabbade individer och försöka påverka att ta emot hjälp.

Socialnämnden fortsätter att utöka och förbättra nämndens digitala förutsättningar inom alla verksamheter och även i relation till kommuninvånarna. Arbetet med att genomföra säkra digitala möten med brukare har påbörjats under 2021 och fortsätter att implementeras under kommande år. Utvecklingsarbete för att förbättra och utöka möjligheterna till digitala orosanmälningar och ansökningar pågår och är en del av ett omfattande arbete med att ställa om till digital handläggning. Omställningsarbetet behöver fortsätta att prioriteras för att möta kommuninvånarnas förväntningar och behov av stöd och för att klara grunduppdraget framöver. Nämnden behöver också fortsätta att arbeta med att utveckla och implementera metoder och möjligheter till delaktighet för barn, ungdomar och vuxna inom nämndens verksamheter.

Under 2021 har nämnden genomfört anpassningar av verksamheter och arbetssätt i syfte att nå budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi. Arbetet har haft en positiv effekt på nämndens ekonomiska förutsättningar inför 2022, och som exempel har alla verksamheter minskat externa placeringar på HVB och stödboende. Arbetet behöver dock fortsätta för att även klara framtida behov. Utmaningar finns till exempel när det gäller vård utanför eget hem och särskilt inom familjehemsvården som riktas till barn- och ungdomar. Även inom missbruk- och övrig vuxenvård behöver arbetet fortgå. Arbetet fortsätter därför för att säkerställa att verksamheterna håller hög kvalitet, är kostnadseffektiva, tillgodoser individernas behov och bidrar till att höja deras livskvalitet samtidigt som nämnden har en ekonomi i balans.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2022 – 2024.

Nämnden följer upp sin verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden.

I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för intern kontroll. Socialförvaltningen ansvarar för att omsätta planerna i praktisk handling.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Inriktningsmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar inriktningsmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Till uppdrag från Mål och budget tar nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera inriktningsmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under inriktningsmål 9 finns kommungemensamma obligatoriska nämndmål inom arbetsmiljö och ledar-/medarbetarskap.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2022 – 2024 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Fokusområden	Det politiska styrets övergripande prioriteringar för planperioden som har tagits fram utifrån aktuell trend- och omvärldsanalys.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Uppdrag 1: Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet.

All verksamhet som socialnämndens ansvarar för ska vara jämställd, jämlik och likvärdig.

Under 2021 lät nämnden göra en jämställdhetsanalys utifrån nämndens kostnad per brukare. Den visar att det förekommer skillnader i hur nämndens kostnader inom olika verksamheter fördelar sig mellan kvinnor och män och pojkar och flickor. Under 2022 kommer en analys att genomföras för att utreda om skillnaderna är motiverade.

Arbetet med att genomföra en identifiering av påverkbara faktorer vid fördelning av nämndens resurser mellan kvinnor och män och pojkar och flickor kommer fortsätta under 2022.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet med att identifiera påverkbara faktorer vid fördelning av nämndens resurser mellan kvinnor och män och pojkar och flickor		Nämndens resursfördelning är jämlik, jämställd och likvärdig.
Analysera om skillnaderna i fördelningen av nämndens resurser enligt socialförvaltningens jämställdhetsanalys från 2021 är motiverade.		Nämndens resursfördelning är jämlik, jämställd och likvärdig.

Uppdrag 2: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Socialnämnden arbetar för att ge stöd till människor med olika vårdbehov. En stor del av behoven tillgodoses genom insatser som tillhandahålls av externa leverantörer. Nämnden är således i hög grad beroende av goda kontakter med näringslivet och arbetar för att alltid vara professionell och ge ett gott bemötande vid kontakten med leverantörer. Det gäller såväl när det rör sig om mindre direktupphandlingar som vid omfattande ramavtalsupphandlingar.

Nämndens systematiska arbete för att utveckla upphandlingsprocessen sker fortlöpande i samband med nya upphandlingar och vid behov sker revidering av befintlig rutin. Nämndens systematiska uppföljning av ramavtal är en annan viktig del i arbetet med att utveckla upphandlingsprocessen.

Inrättandet av ett branschråd har försenats med anledning av coronapandemin, men planeras att genomföras under 2022.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att systematiskt utveckla nämndens upphandlingsprocess.	Policy för upphandling och inköp, KF 2018 Handlingsplan för näringslivsutveckling 2021–2023	Hänsyn tas till sociala, ekonomiska och miljömässiga krav vid upphandling och processen är effektiv samtidigt som socialnämnden uppfattas som en professionell avtalspart.
Fortsätta arbetet med att inrätta ett branschråd.	Handlingsplan för näringslivsutveckling 2021–2023	Genom dialog och erfarenhetsutbyte med näringslivet säkerställs att nämndens verksamheter håller hög kvalitet för Uppsalas invånare.

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Socialnämnden fortsätter att förbättra nämndens digitala förutsättningar inom alla verksamheter och även i relation till kommuninvånarna och samverkanspartner. Omställningsarbetet är viktigt och syftar bland annat till att möta kommuninvånarnas förväntningar och behov av stöd men även för att klara grunduppdraget framöver.

I arbetet ingår att se över och förbättra nämndens digitala kommunikation och att utveckla möjligheterna till delaktighet för barn, ungdomar och vuxna inom nämndens verksamheter. Utvecklingsarbetet omfattar även att förbättra och utöka möjligheterna till digitala orosanmälningar och ansökningar, vilket är en del av ett omfattande arbete med att ställa om till digital handläggning. Genom att ställa om till digitala arbetsätt förväntas verksamheterna både höja kvaliteten och effektivisera handläggningen, samtidigt som det får hållbarhetseffekter i exempelvis färre utskrifter.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet med att se över möjligheten att använda digitala verktyg i nämndens verksamheter för att säkerställa att nämndens resurser används jämställt, jämlikt och likvärdigt.		Nämndens resursfördelning är effektiv, jämlik, jämställd och likvärdig.
Implementera genomförande av säkra digitala möten.		Förbättrar möjligheterna till delaktighet för brukarna i beslut som angår dem.
Genomföra en översyn av socialnämndens digitala kommunikation.		Förbättrar och tydliggör brukarnas och kommuninvånarnas möjligheter att ta kontakt med nämndens verksamheter.
Fortsätta att utveckla och implementera verksamhetssystemet		Höjd kvalitet i handläggningen. Förutsättningarna för digitala tjänster ökar.

Nämndens grunduppdrag

Målsättningen med socialnämndens arbete är ge människor stöd att utveckla sina resurser för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Genom att ta tillvara individens och dess nätverks egna resurser och se till andra instansers ansvar innan insats sätts in, får individen sina behov hållbart tillgodosedda.

Nämndmål: Nämnden ska ha en hållbar och jämställd ekonomi i balans

För att bättre möta invånarnas behov av stöd och nå en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi, behöver nämnden fortsätta att effektivisera sina verksamheter. Under hösten 2021 har handlingsplaner tagits fram för att möjliggöra budget i balans under 2022. Handlingsplanerna innehåller åtgärder som ska medföra effektiviseringar utan att riskera att barn, ungdomar och vuxna far illa.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra åtgärder för att effektivisera myndighetsutövningen inom barn- och ungdomsvården och därmed minska vårddygnen utanför eget hem och inom den externa öppenvården.		Effektivisering av den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården utan att riskera att barn och ungdomar far illa.
Genomföra åtgärder inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården för att minska behoven av inhyrd personal och öka den ordinarie bemanningen.		Behoven av inhyrd personal och personalomsättning minskar samtidigt som arbetsmiljön förbättras inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.
Genomföra åtgärder för att effektivisera missbruks- och övrig vuxenvård och därmed minska vårddygnen utanför eget hem och inom extern öppenvård.		Effektivisering inom missbruks- och övrig vuxenvård utan att riskera att vuxna far illa.

Indikatorer inriktningsmål 1

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Källa
Vårddygn utanför eget hem					
Missbruks- och övrig vuxenvård				Minska	Egen uppföljning
Barn- och ungdomsvård 0–20 år				Minska	Egen uppföljning
Inhyrd personal					
Barn- och ungdomsvård 0–20 år				Minska	Egen uppföljning
Andel extern öppenvård					
Missbruks- och övrig vuxenvård				Minska	Egen uppföljning
Barn- och ungdomsvård 0–20 år				Minska	Egen uppföljning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Uppdrag 4: Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Att bidra till och delta i kommunens trygghetsskapande arbete är en viktig del i socialnämndens uppdrag, att arbeta för ett tryggare Uppsala och barns och ungdomars rätt till goda uppväxtvillkor.

Under 2020 beslutade socialnämnden om en ny inriktning i arbetet med att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet, kriminalitet och annat normbrytande beteende. Med individens bästa i fokus fortsätter trygghetsarbetet som beslutades inom ramen för den nya inriktningen. Nämnden arbetar vidare för att ytterligare stärka samarbetet mellan socialförvaltningens verksamheter och vid samverkan med andra berörda förvaltningar och bolag inom kommunkoncernen och andra aktörer. Inom ramen för nämndens trygghetsåtgärder genomförs också åtgärder för att förebygga och motverka effekterna av hot, våld och annan otillåten påverkan på medarbetare och förtroendevalda. Nämnden fortsätter även med en kvalitetssatsning i syfte att så tidigt som möjligt upptäcka och stävja ett normbrytande och kriminellt beteende.

I mål och budget 2022–2024 har nämnden fått resurser riktad till trygghetsåtgärder såsom arbete med att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet och att vidareutveckla avhopparverksamheten. Inom ramen för detta fortsätter exempelvis även samverkansarbetet inom SSPF (socialtjänst, skola, polis och fritid) och pilotprojektet i Sävja tillsammans med kultur- och fritidsnämnden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Vidareutveckla nämndens avhopparverksamhet.		Fler individer får hjälp att lämna kriminella gäng och ändra livsstil.
Fortsätta arbetet med att utveckla metoder och samverkansformer tillsammans med kultur- och fritidsnämnden för att tidigt bryta kriminellt beteende.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster. Framtagande av modeller som kan implementeras i andra delar inom kommunen.
Fortsätta att utveckla SSPF för mellanstadiet i samverkan med skola, polis och fritid.		En struktur för samverkan som stärker stadsdelarna och verkar främjande och förebyggande.
Utveckla arbetet med att ta fram kommungemensamma lägesbilder tillsammans med kommunstyrelsen, polisen och andra berörda aktörer.		En struktur för samverkan som stärker stadsdelarna och verkar främjande och förebyggande.
Fortsätta kvalitetssatsningen inom barn- och ungdomsvården med kompetenshöjning och implementering av riskbedömningsprogram.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra åtgärder för att förebygga och motverka effekterna av hot, våld och annan otillåten påverkan på medarbetare och förtroendevalda.		Motverka tysthetskultur säkerställa rättssäker handläggning och trygg arbetsmiljö.
Fortsätta att samordna forum för brotts- och drogförebyggande arbete tillsammans med kommunstyrelsen.		Ökad kunskap hos medarbetare inom Uppsala kommun vilket stärker det brotts- och drogförebyggande arbetet inom Uppsala kommun.

Nämndens grunduppdrag

Att bidra till och delta i kommunens trygghetsskapande arbete är en del av socialnämndens grunduppdrag. Många åtgärder, oavsett om de riktar sig till enskilda individer och till deras familjer, genomförs med målsättningen att tryggheten ska öka inom hela kommunen. När det gäller barn och unga som inte fyllt 15 år och som begår brott vilar hela ansvaret för att vidta åtgärder på socialtjänsten. Socialtjänstens uppgift är dock att bedöma om barnet kan behöva skydd eller stöd, inte att utreda om barnet gjort sig skyldig till brott eller inte.

Den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården tar emot anmälningar när det finns oro för ett barn eller en ungdom, och utreder behov samt beslutar om insatser med målsättningen att barn och unga ska växa upp under trygga och goda förhållanden. Inom ramen för nämndens nya inriktning för trygghetsarbetet inrättades enheten Fenix inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården under 2021. Fenix arbetar fokuserat med stöd till barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster. Enheten samarbetar och samverkar med förvaltningens olika verksamheter och andra berörda förvaltningar och aktörer i kommunen, men även med polisen. Samarbetet har lett till att fler barn och ungdomar i riskzon har kunnat upptäckas tidigare och åtgärder har kunnat sättas in snabbare. För att klara de ökade kostnader som arbetet innebär, bland annat genom fler placeringar utanför eget hem, har nämnden fått ökade resurser i Mål och budget 2022–2024.

Arbetet mot våld i nära relationer utgår från de mänskliga rättigheterna. Ingen människa har rätt att kontrollera, hota, slå eller trakassera någon annan människa, inom eller utom familjen. Våld i nära relationer är ett samhällsproblem och inbegriper både rättsliga, sociala och hälso- och sjukvårdsaspekter. Kommunen har antagit en nollvision mot våld i nära relationer för att öka kännedomen om problemen och öppna upp det offentliga samtalet. Den kan bidra till att fler vågar prata om sina erfarenheter och att samtalstonen kan förändras på både arbetsplatser och i skolan. En nollvision skickar en signal, både till kommunorganisationen och till det omgivande samhället, och är ett viktigt styrmedel för kommunens arbete.

Socialnämnden ansvarar för den kommunövergripande samordningen av arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Tack vare kommunövergripande insatser har medvetenheten om hedersrelaterat våld och förtryck ökat i hela kommunen. Det har medfört ett ökat inflöde av ärenden, utredningar och behov av insatser inom nämndens verksamheter. Nämnden har därför fått ökade resurser i Mål och budget 2022–2024. Framöver fortsätter nämnden bland

annat att samordna kompetenslyft om hedersrelaterat våld och förtryck i kommunen och att utforma riktade insatser till relevanta aktörer.

När det gäller det kommunövergripande arbetet för att motverka våld i nära relationer utreds under hösten 2021 vilken förbättringspotential som finns i arbetet med mäns våld mot kvinnor. Utredningen ska ge förslag på hur stöd och insatser till kvinnor och barn utsatta för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck kan utvecklas. Under 2021 har även lagändringar trätt i kraft som kommer att påverka nämndens verksamheter. Det handlar tex. om stärkt barnskydd i våldsärenden men även om arbete för att våldsutövare ska förändra sitt beteende.

Nämnden arbetar även för att vidareutveckla skydds- och boendekedjan för våldsutsatta kvinnor, såsom kompetenshöjande insatser och andra aktiviteter. Inom ramen för detta har nämnden ett uppdrag i handlingsplanen till program för bostadsförsörjningen som handlar om att säkerställa en ändamålsenlig skydds- och boendekedja för våldsutsatta kvinnor som är tillgänglig, trygg och höjer målgruppens livskvalitet samt har ett barnperspektiv i ärenden där barn är medföljande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra kompetenshöjningsinsatser för att förbättra arbetet med att tidigt identifiera individer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, tillsammans med civilsamhället och andra berörda nämnder.	Överenskommelse om Idéburet offentligt partnerskap med TRIS - Tjejers Rätt i Samhället 2020–2023	Medarbetare som kommer i kontakt med hedersrelaterat våld och förtryck i sitt arbete har tillräcklig kunskap och kompetens för att möta kommuninvånarnas behov av stöd, skydd och behandling.
Genomföra våldsombudsutbildning i samverkan med omsorgsnämnden med fokus på medarbetare som möter vuxna individer och särskilt individer med missbruksproblematik.	Program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck	Tryggheten ökar för kommunens invånare.
Genomföra fortbildning för tidigare utbildade våldsombud.		Tryggheten ökar för kommunens invånare.
Genomföra kompetenssatsning inom kognitiv integrerad behandling vid barnmisshandel (KIBB).		Förbättrat stöd till familjer där det finns risk för eller har förekommit barnmisshandel.
Vidareutveckla nämndens skydds- och boendekedja för våldsutsatta kvinnor.	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Tryggheten ökar för kommunens invånare. Alla hushåll ska ha möjlighet att efterfråga ett boende som passar livssituationen.
Utveckla samverkan med regionen kring våldsutsatta kvinnors behov av stöd.	Program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck Kommunens nollvision mot våld i nära relationer	Tryggheten ökar för kommunens invånare.
Revidera program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar och våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck.	Program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck Kommunens nollvision mot våld i nära relationer	Tryggheten ökar för kommunens invånare.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Vidareutveckla stöd och insatser till kvinnor och barn utsatta för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.	Program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck Kommunens nollvision mot våld i nära relationer	Tryggheten ökar för kommunens invånare.

Indikatorer inriktningsmål 2

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Källa
Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning, antal/100 000 invånare.	21	22	-	Minska	Kolada N07402
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 invånare.	44	71	-	Minska	Kolada N07401
Medborgare med upplevd trygghet, andel	48	51	-	Öka	Kolada U00405

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3

Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Uppdrag 8: Öka takten i klimatomställningen för att minska växtgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Socialnämnden fortsätter att implementera handlingsplanen för nämndens miljö- och klimatarbete. Planen beskriver vilka prioriteringar som behöver göras för att nämndens verksamheter ska bidra till kommunens miljö- och klimatmål.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta implementeringen av handlingsplanen för socialnämndens miljö- och klimatarbete.	Miljö- och klimatprogrammet Avfallsplan för Uppsala kommun 2014–2022	Nämnden bidrar till Uppsalas klimat- och miljömål.

Nämndens grunduppdrag

I handlingsplanen för socialnämndens miljö- och klimatarbete beskrivs vilka prioriteringar nämndens olika verksamheter behöver genomföra för att bidra till Uppsalas klimat- och miljömål.

Indikatorer inriktningsmål 3

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Källa
Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, CO2ekvivalenter, absoluta tal	738 010	-	-	Minska	Kolada N07702

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Uppdrag 10: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.

I nämndens grunduppdrag ingår att arbeta med förebyggande och stödjande insatser för ensamkommande barn och ungdomar. Arbete sker även genom samverkan med civilsamhället. Målsättningen är att ensamkommande barn och ungdomar ska få förutsättningar för en så trygg och stabil uppväxt som möjligt, men också att förbereda dem för att så småningom klara sig på egen hand i samhället.

Nämnden deltar i och genomför åtgärder tillsammans med arbetsmarknadsnämnden vid utbildning i samhällsorientering för nyanlända. Det handlar till exempel om att stärka tilliten till socialtjänsten genom att informera om socialnämndens ansvar och befogenheter. Förhoppningen är att det kan bidra till att människor i större utsträckning vänder sig till socialtjänsten när man har behov av stöd.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Delta i arbetsmarknadsnämndens utbildning i samhällsorientering för nyanlända.		Nyanlända får information om socialnämndens ansvar och befogenheter, vilket kan bidra till att man i större utsträckning vänder sig till socialnämnden när man har behov av stöd.

Uppdrag 11: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

I den kommungemensamma omvärldsanalysen 2021 lyfts bland annat att effekter av coronapandemin såsom arbetslöshet, ekonomisk oro, isolering, hög arbetsbelastning, sorg och utsatthet för våld och förtryck riskerar att leda till ökad psykisk ohälsa. I Mål och budget 2022–2024 har kommunfullmäktige därför beslutat att hela kommunen ska stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Att förebygga psykisk ohälsa ingår i socialnämndens grunduppdrag. I många av nämndens verksamheter möter man människor som har komplexa behov där psykisk ohälsa är en del och nämnden har därför alltid behov av att stärka kompetens och samverkan inom området.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra kompetenshöjande insatser i suicidprevention.	Verksamhetsplan 2022 för samråd och tjänsteledning HSVO Uppsala	Arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa stärks.
Utveckla samverkan med andra berörda aktörer som tillhandahåller stöd till klienter med missbruk och psykisk ohälsa.	Verksamhetsplan 2022 för samråd och tjänsteledning HSVO Uppsala	Arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa stärks.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla arbetet med samordnad individuell plan (SIP) inom barn- och ungdomsvården.		Arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa stärks.

Nämndens grunduppdrag

Många av nämndens verksamheter och ansvarsområden är lagstadgade enligt exempelvis socialtjänstlagen och föräldrabalken och omfattar att stödja och hjälpa barn, ungdomar, familjer och vuxna i behov av stöd. Nämnden bidrar till kommunens mål om ett jämlikt och inkluderande samhälle med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet inom alla delar av nämndens ansvarsområde.

Barn- och ungdomsvården arbetar för att barn och ungdomar ska kunna växa upp i en trygg miljö. Nämnden arbetar med såväl förebyggande som stödjande insatser och riktar arbetet mot både enskilda individer och familjer. Inflödet av ärenden till barn- och ungdomsvården är fortsatt högt. Nämnden har genom systematiskt arbete minskat placeringar på HVB, stödboende och inom institutionsvård (SIS) och fortsätter att arbeta för att minska placeringar utanför eget hem. Behoven av placeringar i familje- och jourhem har ökat under 2021, bland annat utifrån problematik där barn utsätts för våld eller att föräldrarna brister i omsorgen på grund av psykisk ohälsa och missbruk. Nämnden arbetar därför för att utveckla familjehemsvården i egen regi och för att minska placeringar i konsulentstödda familjehem.

Barn och ungdomsvården inom egen regi fortsätter att samordna öppenvården för att förbättra matchningen av insatser så att de bättre motsvarar individens behov, men också för att hitta samordningsvinster inom olika verksamheter. Målsättningen är att effektivisera den interna öppenvården och minska köp av extern öppenvård, exempelvis genom att bättre nyttja tillgänglig kapacitet där behovet är som störst. Det handlar till exempel om att hitta lösningar som kan minska akuta placeringar i jour- och familjehem, vilket kan ske tillsammans med familj och nätverk eller genom att arbeta med familjen för en bättre vårdkedja.

Inflödet av ärenden till missbruksvården är relativt stabilt men behoven och antalet individer i behov av stöd till följd av samsjuklighet (missbruksproblematik kombinerat med psykiska diagnoser) ökar. Verksamheten har utmaningar när det gäller möjligheterna för individer att komma vidare i vårdkedjan, vilket är en förutsättning för att kunna erbjuda rätt stöd i rätt tid. Nämnden arbetar därför bland annat för att förbättra flödet i vårdkedjan så att fler individer kan tas hem från externa placeringar. Inom ramen för detta arbetar nämnden för att vidareutveckla öppenvårdsinsatser till vuxna då det är ett viktigt led i att kunna erbjuda stöd på hemmaplan efter en placering.

Inom ramen för projektet Team Maria Uppsala samverkar socialnämnden tillsammans med Region Uppsala och övriga kommuner i regionen med syftet att få unga i åldern 13–20 år drogfria genom tidiga insatser. I arbetet ingår att utreda, bedöma och diagnostisera unga med psykisk ohälsa och som även har ett skadligt bruk av alkohol och narkotiska preparat. Målsättningen är att projektet går över till ordinarie verksamhet under 2022.

Nämnden ansvarar även för kommunens familjerådgivning och för familjerättsliga frågor. Familjerådgivningen vänder sig till personer över 18 år och som behöver stöd pga. samlevnadsproblem och kriser i parrelationer. Man arbetar också med andra bekymmer i nära och viktiga relationer, exempelvis mellan vuxna syskon eller mellan föräldrar och vuxna barn. Familjerättens uppdrag omfattar fastställande av faderskap/föräldraskap, utredningar rörande vårdnad, boende och umgänge på uppdrag av tingsrätten, internationella och nationella adoptioner, upprättande av juridiskt bindande avtal om vårdnad, boende och umgänge, samarbetssamtal samt namnreningen. Under 2021 har ny lagstiftning trätt i kraft som stärker barnets ställning i vårdnadstvister. En av ändringarna innebär att det införts en tidsgräns på fyra månader för utredningar i frågor om vårdnad, boende eller umgänge, vilket har ökat arbetsbelastningen i verksamheten. I Mål och budget 2022–2024 har nämnden fått ökade resurser för att möta detta.

Socialnämnden ansvarar för att samordna kommunens förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel (ANDTS). Uppdraget omfattar både förebyggande och uppsökande arbete i syfte att förhindra att barn och ungdomar far illa. I grunduppdraget ingår också att ansvara för myndighetshandläggning samt tillgodose att personer får hjälp och stöd i frågor som rör alkohol och droger, missbruk och olika beroenden.

Nämnden ansvarar för stöd till socialt utsatta EU-medborgare, och involverar olika myndigheter och aktörer från civilsamhället. Arbetet omfattar stöd och hjälp i ett akut skede men även hjälp med boende under en rättsprocess.

Socialnämnden har det kommunövergripande samordningsansvaret för utvecklingsarbetet med romsk inkludering. Arbetet innefattar bland annat att bygga upp en struktur i den kommunala förvaltningen för att förbättra romers inkludering. Arbetet är rättighetsbaserat och utgår från den nationella strategin för romsk inkludering 2012–2032 och från lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Nämnden samverkar med civilsamhället på en mängd olika sätt inom ramen för grunduppdraget och ger bland annat ekonomiskt stöd till organisationer. Det gäller till exempel organisationer som arbetar med att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemanget i sociala frågor, påverka olika grupper att bli integrerade och accepterade i samhället, som verkar för en förbättrad folkhälsa eller som arbetar med att hjälpa personer och grupper i behov av socialt stöd. Nämnden har också ingått fördjupade partnerskap inom ett antal områden där det finns särskilt behov av kvalificerat stöd från civilsamhället.

Nämndmål: Uppsalas invånarna ska ges stöd så att deras möjligheter till ett tryggt och självständigt liv med goda förutsättningar för livskvalitet och folkhälsa ökar

Målsättningen med nämndens arbete är att invånare som är i behov av stöd från socialtjänsten ska få sina behov utredda och tillgodosedda inom rimlig tid av en verksamhet som är rättssäker och håller hög kvalitet. Genom att ta vara på egna resurser och möjligheter ska enskilda ges stöd att kunna leva och utvecklas tryggt och så självständigt som möjligt. Nämnden ska alltid värna om den enskildes delaktighet och inflytande över sin livssituation, och insatser och annat stöd ska vara så lite ingripande som möjligt för att värna om den personliga integriteten. Nämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra stödet till invånarna.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Tillhandahålla intensivt hemmabaserat familjearbete (IHF) i syfte att fler individer ska få sina behov tillgodosedda på hemmaplan inom barn och ungdom insats.		Nämnden utvecklar familjebaserade stödinsatser och fler får sina behov tillgodosedda på hemmaplan.
Utvärdera webbportalen "Unga och narkotika" i samverkan med utbildningsnämnden.		Förebygga att elever använder alkohol, narkotika, dopning och tobak.
Vidareutveckla samverkan med Uppsala universitet när det gäller forskning och utbildning inom socialnämndens ansvarsområden.		Samverkan med Uppsala universitet när det gäller forskning och utbildning inom socialnämndens ansvarsområden förbättras.
Fortsätta arbetet med att förbättra och effektivisera vård- och boendekedjan för vuxna.	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Fler individer får rätt stöd i rätt tid.
Bidra till finansiering av mottagning för personer som fått ersättning för sexuella tjänster och prostitution, som skadar sig med sex eller utsatts för människohandel för sexuella ändamål i samverkan med civilsamhället.		Stöd till individer som utsätts för eller utsätter andra för sexuell exploatering ökar.
Genomföra uppsökande insatser för att kartlägga och inventera omfattning och behov bland personer som är utsatta för människohandel och/eller sexuell exploatering, etablera kontakt med drabbade individer och försöka påverka dem att ta emot hjälp.		Stöd till individer som utsätts för människohandel och/eller sexuell exploatering ökar.

Indikatorer inriktningsmål 4

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Källa
Antal insatser med IHF	-	-	-	Öka	Egen uppföljning
Antal samarbeten med Uppsala universitet	-	-	-	Öka	Egen uppföljning
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel	-	77	76	Öka	Kolada U01405
Unika orosanmälningar till socialtjänst gällande barn och unga 0–20 år, andel av åldersgruppen	7,7	7,5	-		Egen uppföljning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Uppdrag 13: Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

För att förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i nämndens verksamheter, har nämnden påbörjat att analysera vilka möjligheter och utmaningar till anställning som finns.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Analysera vilka möjligheter och utmaningar som finns i nämndens verksamheter för att kunna anställa fler personer med funktionsnedsättning.		Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning.

Uppdrag 16: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bryta boendesegregation och behov av försörjningsstöd. (KS, AMN, SCN och Uppsalahem)

Genom att bryta boendesegregationen kan skillnader mellan individer och dess möjligheter att lyckas i samhället minska. Socialnämnden deltar i kommunens arbete med att motverka de negativa konsekvenserna av segregation genom att aktivt och förebyggande verka för att bryta boendesegregationen och de bakomliggande orsakerna. Kommunens verksamheter ska bland annat i större utsträckning samverka kring bostäder i nyproduktionsområden, se över villkoren för uthyrning samt fördelningen av sociala bostäder.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Delta i utvecklingen av kommunens förmåga att förebygga och bryta boendesegregation och behov av försörjningsstöd tillsammans med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden och Uppsalahem.	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	En ökad blandning av hushåll i olika delar av Uppsala stärker sammanhållning, trygghet och attraktivitet.

Uppdrag 17: Genomföra arbetet med Bostad först. (SCN, AMN och Uppsalahem)

Uppsala kommuns arbete mot hemlöshet ska stärkas. Bostad först är en modell för att hjälpa hemlösa till eget boende och är ett led i en förbättrad och effektiviserad vård- och boendekedja som omfattar flera av socialnämndens verksamheter.

I samverkan med berörda aktörer ska socialnämnden genomföra modellen Bostad först som en insats till de invånare som har behov av detta.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Ta fram förslag på hur arbetet med Bostad först kan utvecklas och genomföras.	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Hemlösheten minskar i kommunen.

Nämndens grunduppdrag

Hemlöshet drabbar främst hushåll med svag betalningsförmåga och en utsatt ställning i samhället. Olika former av sociala problem ökar utsattheten och risken för att drabbas av hemlöshet. Socialnämnden erbjuder akut stöd till individer som inte har en boendelösning, arbetar för att motverka hemlöshet samt deltar i planeringen av bostadsbehovet och lokalförsörjningen med andra nämnder i kommunen.

Nämndmål: Hemlösheten ska minska

Socialstyrelsen delar in hemlöshet utifrån fyra olika situationer: a) akut hemlöshet; b) institutionsvistelse och stödboende; c) långsiktiga boendelösningar; d) eget ordnat kortsiktigt boende. Ofta är det den förstnämnda situation som avses när hemlöshet omnämns men de största grupperna finns inom de övriga situationerna. Det är mycket vanligt med samsjuklighet i dessa situationer, dvs. missbruksproblematik kombinerat med psykiska diagnoser. Samtliga situationer är aktuella bland Uppsalas hemlösa.

Uppsökande insatser behöver göras för att kartlägga och inventera omfattning och behov bland hemlösa, etablera kontakt med drabbade individer och försöka påverka att ta emot hjälp. Såväl nämndens egna verksamheter som civilsamhället har flaggat för att insatser behöver göras för att minska hemlösheten i kommunen.

I samverkan med regionen och civilsamhället arbetar nämnden med uppsökande verksamhet för att fånga behov genom brukarmedverkan. Verksamheten kommer att omfatta arbete med att kartlägga och inventera omfattning och behov, etablera kontakt med drabbade individer och försöka påverka fler att ta emot hjälp. En målsättning är att nå den särskilt utsatta gruppen kvinnor med missbruksproblematik och utan långsiktig boendelösning.

Bostad Först riktas delvis till samma målgrupp som den uppsökande verksamheten och ingår också i nämndens arbete för att minska hemlösheten i Uppsala kommun.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Genomföra uppsökande insatser för att kartlägga och inventera omfattning och behov bland hemlösa, etablera kontakt med drabbade individer och försöka påverka dem att ta emot hjälp i samverkan med andra berörda aktörer och civilsamhället.	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Hemlösheten ska minska i Uppsala kommun och att samverkan med andra berörda aktörer utökas och förbättras.
Stärk kommunens vräkningsförebyggande arbete i samverkan med Kronofogden och hyresrättsförvaltaren. Barnperspektivet är av särskild vikt att beakta utifrån en nollvision mot vräkningar av barnfamiljer (2021–2024).	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Alla hushåll ska ha möjlighet att efterfråga ett boende som passar livssituationen.
Delta i arbetet med att ta fram en kommunalekonomisk modell som underlag för en kommunövergripande analys att använda inför beslut om	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	En ökad blandning av hushåll i olika delar av Uppsala stärker sammanhållning, trygghet och attraktivitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
bland annat bostadsbyggnadsprojekt (2021–2022).		
Delta i arbetet med att utreda en förbättrad matchning mellan hushållens behov och utbudet av hyresbostäder (2021–2022).	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Alla hushåll ska ha möjlighet att efterfråga ett boende som passar livssituationen.
Delta i arbetet med att motverka svarta andrahandsuthyrningar (2021–2024)	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Alla hushåll ska ha möjlighet att efterfråga ett boende som passar livssituationen.
Delta i utredning om hur hemlöshet som orsakats av strukturella faktorer på bostadsmarknaden kan mätas (2022).	Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen	Alla hushåll ska ha möjlighet att efterfråga ett boende som passar livssituationen.

Indikatorer inriktningsmål 5

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Källa
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 invånare	4,3	4,3	-	Minska	Kolada U00915

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Uppdrag 20: Utveckla samverkan avseende elever med stort stödbehov. (UBN, SCN och OSN)

En god samverkan mellan olika delar av kommunen är en framgångsfaktor för att skapa ett starkt och effektivt skyddsnet för barn och unga med stort stödbehov.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utöka samverkan med utbildningsnämnden i komplicerade ärenden där elever har skolgång på resursskola och att även inkludera familjearbete när behov finns.		Elever med stort stödbehov får ett effektivt stöd.

Uppdrag 21: Stärk studiero och elevers upplevelse av trygghet i och omkring skolan. (UBN, KTN, SCN, IFN, AMN och Skolfastigheter)

Socialnämnden samverkar med andra nämnder på flera områden i syfte att förebygga att unga hamnar i utanförskap, droger, kriminalitet och radikaliserings och med målsättning att fler barn i social utsatthet ska klara sin utbildning. I arbetet ingår att motverka skolfrånvaro och att skapa en trygg och säker skolmiljö och fritid som är fri från narkotika, hot och våld. Arbetssättet med socialarbetare i skolan fyller en viktig funktion i detta genom att fånga upp barn som behöver aktiviteter eller annat stöd.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utreda förutsättningar för socialarbetare med placering i gymnasiet.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster.
Fortsätta satsningen på socialarbetare med placering i skolan.		Tidig upptäckt av barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen för droger, kriminalitet eller annat riskbeteende och socialt nedbrytande mönster.

Nämndens grunduppdrag

Nämnden bidrar till att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande. Att stärka socialt utsatta barns och ungdomars möjlighet att klara sin utbildning är en del av målsättningen inom barn- och ungdomsvården.

Socialnämnden deltar i arbetet för en drogfri skola i samverkan med utbildningsnämnden och tillsammans med andra aktörer som tex. polisen. Nämnden deltar exempelvis i riktade insatser som polisen genomför på skolor i syfte att förebygga och motverka droganvändande bland elever.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Uppdrag 24: Utveckla samverkan för att säkerställa att rätt insatser ges till barn och unga i behov av stöd. (SCN och OSN)

Behov av insatser för barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska fångas tidigt och utformas så att det svarar mot varje individs unika behov. Barn och unga ska få insatser enligt rätt lagstiftning och uppleva sömlösa övergångar från utredning till beslut, insats eller behandling. Kompetens ska delas mellan kommunens organisatoriska delar och ett gemensamt ansvar ska tas för att säkra att inget barn faller mellan stolarna. Den utvecklade samverkan ska bidra till bättre kontinuitet för barn och unga med komplexa stödbehov för att säkerställa att de får rätt stöd från rätt instans vid rätt tillfälle.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla rutiner och gemensam handläggning inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården tillsammans med omsorgsnämnden.		Barn och ungdomar får rätt stöd i rätt tid

Nämndens grunduppdrag

Nämnden arbetar på många områden för att bland annat äldre och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.

Många individer som är i behov av stöd inom nämndens verksamheter har någon form av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF). Nämnden arbetar därför för att höja kompetensen om NPF, i syfte att öka kvaliteten i utredningar så att bland annat insatser som erbjuds barn och ungdomar bättre motsvarar deras behov. Inom barn- och ungdomsvården har även psykologkompetens anställts i syfte att kunna erbjuda konsultation och stöd i handläggningen. Nämnden arbetar även för att utveckla samverkan med bland annat andra aktörer som omsorgsnämnden och äldrenämnden men också med civilsamhället och Region Uppsala för att bättre möta behoven hos vuxna med beroendeproblematik.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta arbetet med att med höja kvaliteten inom barn- och ungdomsvården när det gäller stöd till barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Ökad kvalitet i utredningar och invånare får stöd utifrån behov och inom rätt tid.
Vidareutveckla samverkan tillsammans med omsorgsnämnden för att förbättra stödet till vuxna individer med beroendeproblematik och	Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Invånare får stöd utifrån behov och inom rätt tid.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.		
Fortsätta samfinansiering av samtalsstöd till äldre utifrån utsatthet, våld, trauma och ofrivillig ensamhet tillsammans med äldrenämnden.		Äldres hälsa och välbefinnande förbättras.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Uppdrag 26: Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

Arbetet med att utveckla och förbättra verksamheterna så att insatserna möter invånarnas behov av stöd på bästa sätt pågår ständigt. Genom att möjliggöra för personer med egen erfarenhet av nämndens insatser att påverka verksamhetsutvecklingen, kan nämnden också säkerställa att personerna som får stöd ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Nämnden arbetar även med att utveckla och implementera metoder för förbättrad delaktighet, tex. genom Signs of Safety, i samarbete med nätverket runt individer och genom att delta i medborgardialoger tillsammans med andra nämnder och aktörer.

För att möta dagens och framtidens utmaningar behövs nya sätt att tänka och en djupare förståelse för vad som ger värde för våra invånare. Socialnämndens verksamhet ska vara tillgänglig, begriplig och möta invånarnas behov. Nämnden arbetar med att se över möjligheter att använda nya lösningar inom de egna verksamheterna men även i samverkan med andra nämnder, som svarar mot invånarnas behov och efterfrågan.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla och implementera metoder och möjligheter till inflytande och egenmakt för barn, ungdomar och vuxna i samband med utredningar, så att stöd och insatser bättre motsvarar deras behov.		Brukarna görs delaktiga i beslut som angår dem och nämnden förbättrar och utvecklar verksamheten utifrån brukarnas behov och önskemål.
Öka förutsättningarna för involvering av invånarna för bättre anpassat stöd.		Bättre anpassat stöd och möjlighet att möta invånarnas förväntningar.
Se över möjligheter att använda nya lösningar i nämndens verksamheter som svarar mot invånarnas behov och efterfrågan.		Socialnämnden förbättrar och utvecklar verksamheten utifrån brukarnas behov och önskemål.
Tillsammans med omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden och plan- och byggnadsnämnden samordna behov av socialt stöd		Underlättar för invånare att få rätt stöd i rätt tid.

Nämndens grunduppdrag

Socialnämndens insatser är individinriktade och anpassas utifrån individens behov. Brukarmedverkan är viktiga delar i verksamhetsutvecklingen och för att förbättra och utveckla insatserna som nämnden tillhandahåller. Nämnden genomför regelbundet brukarundersökningar och har även infört möjlighet för enskilda att lämna synpunkter på det på sociala stödet till barn, ungdomar och vuxna på uppsala.se. Arbetet med denna form av inflytande behöver ständigt utvecklas för att möta målgruppernas

behov, krav och önskemål. Centralt är också arbetet för att öka barns och brukares delaktighet och inflytande i utredning och utformning av insatser.

Framöver är till exempel en brukarrevision planerad att genomföras inom familjestödsgruppens verksamhet och Nexus ska delta i en nationell brukarundersökning ledd av SKR med fokus på insatser till individer utsatta för hot och våld i en nära relation. Brukarmedverkan sker till exempel även inom ramen för arbetet med att minska hemlöshet och för att utveckla och tillhandahålla stöd till individer utsatta för människohandel och sexuell exploatering.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att vidareutveckla brukarmedverkan.		Nämnden förbättrar och utvecklar verksamheten utifrån brukarnas behov och önskemål.

Indikatorer inriktningsmål 8

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Källa
Medborgare med positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande, andel	40	42	-	Öka	Kolada U00408
Medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet, andel	52	53	-	Öka	Kolada U00400

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Uppdrag 28: Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetsätt och ett hållbart arbetsliv.

Arbetsbelastningen är hög inom många av nämndens verksamheter och nämnden arbetar systematiskt för att säkerställa en god arbetsmiljö för alla medarbetare. En rimlig arbetsbelastning är nödvändig då det annars finns en risk att individer med vård- och stödbehov inte får behoven tillgodosedda inom rätt tid. Den höga arbetsbelastningen påverkar också personalomsättning och sjukfrånvaro. Arbetet pågår inom flera områden och både inom och mellan socialförvaltningens avdelningar med anpassningar för att bättre klara inflöden och för att förbättra arbetsmiljön.

Nämndmål N9.1: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv.

Chefer och medarbetare ska uppmuntras till en hälsosam livsstil. Kommunens arbetsmiljöarbete ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande.

Antalet medarbetare med upprepade korttidssjukfrånvaro ska minska.

Systematik och väl fungerande rutiner är en garant för att kommunen ska kunna säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö för alla chefer och medarbetare. God organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö utvecklas genom en löpande dialog mellan chefer och medarbetare.

Alla medarbetare är medledare när det kommer till sin egen arbetsmiljö och arbetssituation. Medledarskap står för det ansvar för arbetsmiljö och arbetssituation som varje medarbetare, oavsett roll, har.

Nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och arbetsmiljöarbetet i verksamheten, och säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Kommunstyrelsen har en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö. Därför kommer kommunstyrelsen särskilt följa upprepade korttidssjukfrånvaro, hållbart medarbetarengagemang samt arbetsskador på kommunövergripande nivå under perioden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla och implementera möjligheter till flexibla arbetsätt utifrån verksamheternas olika förutsättningar.		
Genomlysning av alla verksamheter i syfte att säkerställa en rimlig arbetsbelastning och god arbetsmiljö.		En god arbetsmiljö för alla medarbetare i socialnämndens verksamheter.
Fortsätta arbetet med att förbättra förutsättningarna för medarbetarengagemang, delaktighet och ett öppet kommunikationsklimat i verksamhetsutvecklingsfrågor.		

Uppdrag 29: Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för kommunen som arbetsgivare med fokus på bristyrken. (KS, UBN, ÄLN, OSN, KTN, SCN, AMN och Uppsala Vatten och Avfall)

Nämndens arbetar systematiskt med åtgärder för att medarbetarna på socialförvaltningen ska ha rätt kompetens och ett hållbart arbetsliv. Möjligheterna att rekrytera och behålla kompetens har en direkt påverkan på arbetsmiljön och är en avgörande faktor för att komma till rätta med den höga arbetsbelastningen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Fortsätta att arbeta systematiskt och strukturerat med kompetensinventering, analys och kompetensplanering.		

Nämndmål N9.2: Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap.

I en utmanande omvärld med stort förändringstryck och höga förväntningar från kommuninvånare, organisationer, näringsliv, besökare och medarbetare har kommunkoncernens chefer ett komplext uppdrag.

Ledarskapet ska stimulera medarbetare till aktivt medskapande och chefen ska tillsammans med sina medarbetare förändringsleda, driva förbättringsarbete och skapa förutsättningar för verksamhetsutveckling.

Kommunkoncernens värdegrund är den gemensamma utgångspunkten för både chefer och medarbetare i arbetet med förändring, förbättring och utveckling. Kommunstyrelsen arbetar vidare med Uppsala kommuns värdegrund om att arbeta tillsammans för att öka förmågan att arbeta tillsammans med kommuninvånare och näringsliv.

Kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling och ha tydliga processer för kompetensförsörjning, ersättningsplanering, rekrytering och karriäromställning för chefer och ledare.

Introduktionen av nya chefer ska ha hög kvalitet och alltid övergå i en individuell utvecklingsplan.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument/fokusområde	Förväntade effekter av åtgärden
Utveckla och implementera tillitsbaserad styrning.		

Indikatorer inriktningsmål 9

Indikator	2019	2020	2021	Mål	Källa
Delindex arbetssituation	71	72	73	Öka	Medarbetarundersökningen
Delindex motivation	75	75	75	Öka	Medarbetarundersökningen
Delindex ledarskap	76	77	76	Öka	Medarbetarundersökningen
Enkätfråga om arbetsklimat	70	70	69	Öka	Medarbetarundersökningen

Budget 2022

Nämndens driftbudget

SOCIALNÄMNDEN			
Belopp i miljoner kronor	Beslutad		
	budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022
Taxor och avgifter exkl. egen nämnd	4	5	5
Statsbidrag	62	64	55
Försäljning verksamhet andra kommuner samt övriga externa intäkter	18	24	24
Övriga kommuninterna intäkter	4	10	10
Summa intäkter	88	103	94
Lämnade bidrag	-18	-16	-16
Köp av huvudverksamhet inom egen nämnd	-235	-253	-263
Köp av huvudverksamhet externa utförare	-300	-332	-320
Övriga kostnader	-345	-349	-357
Avskrivningar	-1	-1	-1
Summa kostnader	-899	-951	-957
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0
Summa nettokostnader	-811	-848	-863
Kommunbidrag			
Politisk verksamhet (1)	5	5	5
Missbrukarvård och övrigvård för vuxna (571-572)	205	205	215
Barn- och ungdomsvård (573)	573	573	618
Familjerätt och familjerådgivning (58)	19	19	20
Flyktningmottagande (61)	10	10	5
Summa kommunbidrag	811	811	863
Resultat	0	-37	0

1) Nämndens nettokostnader omfattar även finansiella kostnader och intäkter.

Nämndens investeringar

Mnkr	2022
Pågående	0
Nya objekt	2
S:a	2

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade styrdokument som innehåller kopplingar till socialnämndens åtgärder i verksamhetsplanen.

Avfallsplan för Uppsala kommun 2014–2022

Handlingsplan för näringslivsutveckling 2021–2023

Handlingsplan till program för bostadsförsörjningen

Miljö- och klimatprogrammet

Mål och budget 2022–2024

Policy för upphandling och inköp, KF 2018

Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Program och handlingsplan mot kvinnofridskränkningar, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Verksamhetsplan 2022 för samråd och tjänsteledning HSVO Uppsala

Överenskommelse om Idéburet offentligt partnerskap med TRIS - Tjejers Rätt i Samhället 2020–2023

Bilaga 2 Uppföljningsplan

Uppföljningsplanen är ett övergripande dokument som sammanhållet beskriver uppföljningen av nämndens ansvarsområden. Uppföljningsarbetet är en del i nämndens systematiska arbete för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområden. För att nämnden ska kunna följa om de mål som beslutats kommer att uppnås måste det återkommande finnas en uppföljning av resultat i verksamheten. Uppföljningen utgår från förhållningssätten att nyttan av uppföljningen ska överträffa kostnaden för den, att den ska utgå från tillförlitliga och dokumenterade källor, samt att uppföljningen ska sträva efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska, om möjligt, alltid synliggöras. Andra skillnader kan vara mellan barn, unga och vuxna, mellan geografiska områden och mellan utförare. En viktig aspekt för nämnden är att ta tillvara brukarnas synpunkter på verksamheten.

Nämndens uppföljning

Uppföljning av verksamhetsplan

Nämnden följer upp verksamhetsplanen vid tre tillfällen under året. Vid varje delårsuppföljning och vid årsboks slutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål, samt nämndens grunduppdrag. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder och – där det är möjligt och lämpligt – även med stöd av indikatorer. Vid behov vidtar nämnden åtgärder för att uppnå önskat resultat. Nämnden följer månadsvis upp volymer och ekonomi kopplat till olika insatser och tar del av redovisningar för olika delar av verksamheten löpande under året.

Uppföljning av socialnämndens nya inriktning ny inriktning för arbetet med barn och unga i riskzon för kriminalitet

Den 17 september 2020 beslutade socialnämnden om en ny inriktning för arbetet med att förebygga och förhindra att barn, ungdomar och unga vuxna begår kriminella handlingar (SCN-2020-00117). Arbetet med att genomföra inriktningen ingår som åtgärder i nämndens verksamhetsplan och kommer att följas upp vid varje delårsuppföljning och vid årsboks slutet. Den nya inriktningen består av följande områden.

En flygande start – en ny enhet inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården

Inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården inrättas en enhet som ska fokusera sitt arbete mot barn och ungdomar som ensamma eller i olika grupperingar bidrar till att skapa social oro och begår kriminella handlingar. Målsättningen är att även myndighets sidan ska finnas på plats på fältet när behov uppstår för att snabbt kunna vidta nödvändiga åtgärder. Enheten ska samarbeta nära ungdomsjouren, delta i SSPF-möten. Vid behov kommer enheten att delta i insatser tillsammans med ungdomsjouren men även i s.k. riktade insatser tillsammans med polisen.

Utveckling av sociala insatsgrupper och avhopparverksamhet

Nämnden kommer att utveckla och förstärka stödet till de individer som vill åstadkomma livsstilsförändringar och hoppa av kriminalitet. Arbetet med sociala insatsgrupper (SIG) och avhopparverksamhet kommer därför att förbättras och utvecklas.

Socialarbetare i skolan samt öppenvårdsinsatsen Ett nytt vägval

Satsningen på socialarbetare i skolan utökas till fler områden för att tidigt identifiera barn och ungdomar i riskzon. På insatssidan kommer en kvalitetssatsning att göras med "Ett nytt vägval" för att bättre förebygga kriminalitet och minska återfall i brott.

Övergripande kvalitetssatsning

Nämnden kommer att genomföra en övergripande kvalitetshöjning i syfte att så tidigt som möjligt upptäcka och stävja ett normbrytande och kriminellt beteende. Det handlar till exempel om att strukturerat använda bedömningsinstrument för att möjliggöra tidig upptäckt men också att genomföra kompetenssatsningar på strukturerade risk- och behovsbedömningsmetoder som tex. Earl och Savry.

HR-strategi

En översyn av nämndens hantering vid otillbörlig påverkan av medarbetare och förtroendevalda kommer att göras, för att otillbörlig påverkan hanteras enhetligt och korrekt.

Uppföljning av ekonomi

Nämnden följer upp det ekonomiska resultatet kontinuerligt under året och redovisar ett månadsbokslut. Det innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni) jämför det ackumulerade resultatet med en periodiserad budget. En helårsprognos fastställs vid delårsbokslut i mars och augusti, vid övriga månadsbokslut ges en indikation på avvikelse till helårsprognosen. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska utveckling. Nämndens verksamheter jämförs också med jämförbara kommuner. En fördjupad uppföljning per verksamhetsområde och delverksamhet sker per mars, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på lägst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat vidtar nämnden lämpliga åtgärder.

Nämndens ekonomiska utmaningar fortsätter och ett arbete för att nå budget i balans pågår. Arbetet omfattar bland annat kostnadsanpassningar av nämndens verksamheter, men även förbättrad uppföljning av nämndens ekonomi. De ekonomiska handlingsplanerna för att nå budget i balans följs upp löpande och rapporteras till nämnden i samband med delårsuppföljning och den ekonomiska utvecklingen följs upp och rapporteras till nämnden månadsvis.

Interkontrollplan

Nämnden upprättar årligen en internkontrollplan för att ge stöd i styrningen av verksamheten och för att vara ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att den finansiella rapporteringen och informationen i verksamheten är tillförlitlig och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån viktiga risker som framkommit i riskanalysen och varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod.

Genomförd internkontroll redovisas för nämnden i samband med delårsrapport och en sammanställning över genomförda kontroller redovisas till nämnden i samband med verksamhetsbokslut. Resultaten av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Kvalitetsberättelse

Nämnden får genom den årliga kvalitetsberättelsen en samlad bild av hur socialförvaltningen arbetat med att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten under året som gått, vidtagna åtgärder och uppnådda resultat. Här anges vilket fokus som förvaltningen haft i kvalitetsarbetet under det senaste året och vilka områden som identifieras som prioriterade för kommande år. Kvalitetsberättelsen redovisas för nämnden i samband med verksamhetsbokslutet.

Uppföljning av privata utförare

Nämnden antar årligen en plan för kontroll och uppföljning av privata utförare som syftar till att tillgodose uppföljning och insyn i den verksamhet som via avtal lämnats över till privata utförare. Avtalens utformning är styrande för vilken uppföljning och kontroll som är möjlig och därför är det viktigt att systematiskt följa upp avtalen och de krav som ställs i dessa. Uppföljningen kan därför också förbättra det strategiska avtalsarbetet genom att leda till att de krav som ställs i avtalen verkligen är relevanta och i möjligast mån uppföljningsbara. Uppföljning av privata utförare görs på olika sätt löpande under året samt att ett urval av ramavtal och/eller leverantörer för särskild uppföljning görs utifrån en riskbedömning. Planen för kontroll och uppföljning av privata utförare 2022 kommer att presenteras i ett separat ärende.

Nämnden följer regelbundet förändringar av volymer och flöden när det gäller insatser inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden följer också förändringar i personalläget. Brukarenkäter inom skilda delar av nämndens verksamhet kompletterar nämndens egen verksamhetsuppföljning. Nämnden strävar efter att utveckla andra former av brukarinflytande för att löpande få synpunkter på hur verksamheten uppfattas av dem som behöver den. Om uppföljningar visar brister kan det leda till olika åtgärder i berörd verksamhet eller en omprioritering av verksamheten.

Uppföljning på individnivå

De insatser som ges inom socialnämndens ansvarsområde ska vara av god kvalitet och för att säkerställa detta följs insatserna upp regelbundet. Uppföljningen fokuserar på om behovet hos den enskilde är tillgodosett, vilken effekt stödet har fått för den enskilde och hur den enskilde upplever insatsen. Tidpunkten för uppföljningen och hur den ska genomföras bestäms med utgångspunkt i hur situationen ser ut för individen, vilken insats det gäller och vilka mål som ska uppnås. Uppföljningen på individnivå genomförs av den myndighetsutövande socialtjänsten.

Brukarundersökning

Nämnden genomför årligen den brukarundersökning som Sveriges kommuner och regioner, SKR, samordnar för att följa upp hur barn, ungdomar, vårdnadshavare och vuxna missbrukare upplever socialtjänstens myndighetsutövning. Under 2021 genomfördes för andra året en brukarundersökning, också den samordnad av SKR,

som riktade sig till placerade unga. Nämnden kommer också fortsättningsvis att genomföra dessa årliga brukarundersökning.

Socialnämnden

Datum:
2021-12-17

Diarienummer:
SCN-2021-00590

Handläggare:
Thomas Fäldt

Internkontrollplan 2022

och analys enligt reglemente

För socialnämnden

Ett redovisande och aktiverande dokument som socialnämnden fattade beslut om den 22 dec 2021

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

E-post: Uppsala.kommun@ uppsala.se

www. uppsala.se

Analys av årets internkontroll och plan för kommande år

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt,
- den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig,
- verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån viktiga risker som framkommit i riskanalysen. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Socialnämndens interna kontroll utgår från kommunens reglemente för intern kontroll och har inte utarbetat några nämndspecifika anvisningar för internkontrollen inom sitt verksamhetsområde utöver internkontrollplanen. När det gäller att utveckla funktionaliteten i nämndens interna kontroll så är bedömningen att det inte är bristen på nämndspecifika anvisningar som i första hand behöver utvecklas. Den interna kontrollen består dels av nämndens internkontrollplan, dels av andra kontroller så som attestreglemente och uppföljningar av nämndens beslut till exempel vad gäller föreningsbidrag eller riktlinjer.

Organisation och ansvar för nämndens arbete med intern kontroll

Socialnämndens interna kontroll är organiserat utifrån reglemente för internkontroll där nämnden har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Socialdirektören ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regelverk och för att den ekonomiska förvaltningen och bokföringen sköts på ett betryggande sätt. För den interna kontrollen finns särskilt utpekad ansvarig som leder arbetet med internkontrollplan och uppföljning av internkontroll. Kvalitetsutvecklare ger stöd till förvaltningen i kvalitetsfrågor, avvikelshantering, synpunktshantering, dokumentation, kartläggning av processer och framtagande av rutiner och andra uppföljningar. Den interna kontrollen är en viktig del i styrningen av verksamheten och ger underlag för verksamhetsutveckling.

Socialnämnden är aktiv i riskanalys-/hantering i samband med omvärlds- och invärldsanalys som genomförs som en viktig del i utarbetandet av verksamhetsplan och internkontrollplan. Socialnämndens arbetsutskott har analyserat utmaningar och risker, samt bedömt nivån på riskerna.

Utskottsberedningen deltog 2020 i utformandet av det kontrollmoment som genomförs av ledamöterna i individutskotten och har kvarstått som kontrollmoment i internkontrollplanen för 2021.

Den interna kontrollens funktionalitet har analyserats inom områdena *kontrollmiljö, riskhantering, kontrollmoment, resultat, uppföljning och åtgärder*, samt *helhetsbedömning*. Bedömningen av kriterierna har gjorts utifrån skalan: *Kan användas som ett gott exempel för andra, tillfredsställande, förbättringsområde, behöver ses över, har inte tillräckligt underlag för att kunna bedöma påståendet*.

Kontrollmiljön har bedömts utifrån fyra kriterier med hjälp av stödfrågor. Bedömningen visar att det finns ett förbättringsområde som rör att medarbetare och chefer i större utsträckning behöver få information och utbildning. Därmed kan de få större kunskap om den interna kontrollen och en tydligare helhetsyn kring att uppföljning och kontroller som genomförs är en del av den interna kontrollen. Det pågående arbetet med avvikelsehantering är viktigt för att utveckla verksamheten och minska risker, men en viktig del i arbetet är också att skapa en kontrollmiljö med en kultur där chefer och medarbetare påtalar fel och brister och bidrar i dess lösning. Ett förbättringsområde är vidare att genomförd kontroll tydligare blir första steget i ett förbättringsarbete som genomförs i verksamheten. Under 2021 har detta gjorts bland annat inom ramen för den granskning av social dokumentation, *kollegial granskning*, där granskningen genomförts av specialisthandläggare och att resultaten av granskningen blivit utgångspunkten för ett erfarenhetsutbyte och handlingsplaner. Detta är ett utvecklingsarbete som har visat sig positivt och behöver fortsätta. När det gäller huruvida det finns funktionella arbetssättet för den interna kontrollen så är bedömningen att den är tillfredsställande när det gäller ansvarsfördelning och tidplan för kontrollmoment i internkontrollplan.

Riskhanteringen har bedömts utifrån fyra kategorier och med hjälp av stödfrågor. Bedömningen visar att ett förbättringsområde är att riskanalysen på ett bättre sätt ska kunna utgöra underlag för relevanta åtgärder och kontrollmoment i internkontrollplanen. Under 2021 har riskhanteringen med fokus på interkontrollplanen hanterats på avdelningsnivå i styrteamen och här är utvecklingsområdet fortsatt att utöka detta till att i större utsträckning också involvera enhetschefer.

Kontrollmomenten har bedömts utifrån tre kategorier med hjälp av stödfrågor. Bedömningen är att de förebyggande kontrollmomenten (*riktlinjer, rutiner och processbeskrivningar*) är ett förbättringsområde. Under de senaste åren har rutiner, riktlinjer och processbeskrivningar samlats i ett kvalitetsledningssystem där allt finns samlat på ett ställe i ett digitalt verktyg. Detta behöver utvecklas vidare för att öka kännedomen och förbättra följsamheten. Kvalitetsledningssystemet och dess användbarhet är en viktig grund för att identifiera avvikelser och därmed identifiera risker. Ett utvecklingsområde för 2022 är att utveckla kontrollmomenten hela vägen från utformandet av kontrollmoment, via uppföljning, till verksamhetsutveckling.

Resultat, uppföljning och åtgärder har bedömts utifrån tre kategorier och med hjälp av stödfrågor. Bedömningen är att resultatet av den interna kontrollen återkopplas till den beslutande nivån och att åtgärder vidtas vid konstaterade brister och andra konstaterade behov. Redovisningen av åtgärder och tidigare genomförda kontroller har förtydligats under 2021. Ett förbättringsområde där arbete pågår är att åtgärder efter internkontroll närmare kopplas samman med verksamhetsutvecklingen.

Helheten har bedömts utifrån tre kriterier och med hjälp av stödfrågor. Bedömningen är sammantaget att den interna kontrollen behöver utvecklas ytterligare och att den därför är ett förbättringsområde. De kategorier som ingår i helhetsbedömningen är att den interna kontrollen säkerställer att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv och att den interna kontrollen säkerställer en

tillförlitlig finansiell rapportering. Den interna kontrollen ska vidare säkerställa att verksamheten följer tillämpliga lagar, föreskrifter, policyer, riktlinjer och rutiner.

Utveckling av nämndens internkontroll

Under 2021 har fokus varit att utveckla den finansiella kontrollen genom att utöka antalet kontroller av uppdragstagare, öka antalet kontroller av ram- och direktupphandlingar, tydliggöra och följa upp den ekonomiska rapporteringen till nämnden och genomföra en granskning av 252 vårdfakturor, samt stärka återkopplingen av genomförda åtgärder efter genomförd kontroll. Den kollegiala granskningen har fortsatt att utvecklas under året genom en utökning till 128 granskade förhandsbedömningar och utredningar, utveckling av analysarbetet och handlingsplaner för varje enhet. Utvecklingen av den kollegiala granskningen är en viktig del för verksamhetsutvecklingen och kommer att fortsätta under 2022

Den interna kontrollen kommer under 2022 att utvecklas i linje med de obligatoriska och rekommenderade kontrollmoment som samtliga nämnder har att ta hänsyn till. De kontrollmoment som är aktuella för socialnämnden att komplettera med avser återsökning av statsbidrag, informationshantering och informationssäkerhet, bokföring och utbetalningar, attestering av lön och diarieföring.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fem stycken kontrollområden: <ul style="list-style-type: none"> - Verksamhetskontroller - Kontroller av system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.
Tidpunkt för rapportering	Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd.

Risker och kontrollmoment

Nämnden uppdrar åt förvaltningen att utse kontrollansvarig för respektive kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Verksamhetskontroller	<p>Den enskilde riskerar att inte få den hjälp och det stöd den behöver.</p> <p>Nämndens resurser riskerar att inte användas effektivt.</p>	<p>Individutskottet kontrollerar ärenden gällande:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beslut att inte inleda utredning - beslut att avsluta utredning utan åtgärd. 	<p>Inför varje ordinarie individutskott tar justeraren i individutskotten ett stickprov om minst tre ärenden.</p> <p>Enhetschefer redogör för stickproven av ärenden och bistår individutskotten i kontrollen.</p> <p>Genomförd kontroll redovisas månadsvis i protokollen för individutskotten och sammanställs per delår i april och bokslut vid uppföljning av internkontrollplan.</p>	Bokslut per april och årsbokslut

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

www.uppsala.se

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Brister i dokumentationen kan medföra att beslut fattas på ett otillräckligt eller felaktigt underlag, vilket kan leda till att medborgarna får fel insatser eller inga insatser beviljade.	Att handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling har dokumenterats. Dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Det framgår av bestämmelserna i 11 kap. 5 § SoL.	Granskning av social dokumentation genom att stickprov av ärenden, vilka kontrolleras utifrån en kvalitetschecklista.	Årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Ej upprättade genomförandeplaner, eller genomförande planer som inte följer Socialstyrelsen föreskrifter kan leda till svårigheter för utförarna att genomföra adekvata och korrekta insatser. Det leder också till svårigheter för nämnden att följa upp och utvärdera insatserna.	Att genomförandeplan är upprättad och att innehållet är adekvat, i de ärenden där de åligger socialnämnden att upprätta en sådan.	Granskning av stickprov om 10 ärenden där genomförandeplaner ska ha upprättats.	Årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genom loggningskontroll av ärenden i verksamhetssystemet	Kontroll av ett stickprov av ärenden	Delårs- och årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genom loggningskontroll av användare i verksamhetssystemet	Kontroll av ett stickprov av ärenden	Delårs- och årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	<p>Kontrollera att delegations- och arbetsordning uttrycker ett mandat och ansvar som stödjer en ändamålsenlig informationshantering.</p> <p>Kontrollera att informationstillgångarna är inventerade genom att följande är genomfört:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informationshanteringsplanen är beslutad, kommunicerad och hålls aktuell, artikel 30-registret över personuppgiftsbehandlingar är upprättat och hålls aktuellt. <p>Kontrollera att processbeskrivningar inkluderar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informationshantering, - den stödjande objektverksamheten (pm3) har genomfört informationssäkerhetsklassning (KLASSA) för väsentliga IT-stöd. 	Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag (från t.ex. riskanalys, kontinuitetshantering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar. Kontrollera att rutiner och planer är testade och utvärderade.	Årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Detta innebär att beslutet är ogiltigt och kan även medföra att beslutet är felaktigt och leda till bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada. Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd i rätt tid eller inte alls och därmed inte blir kända för nämnden, vilket kan medföra bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada.	Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning. 1. Att beslut fattas av utsedd delegat. 2. Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid.	Ett stickprov om 5 ärenden tas fram ur diariet. Stickproven ska gälla ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation. De valda besluten jämförs mot delegationslistor.	Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Det går inte att hitta handlingar och följa ett ärende vilket försvårar för insyn och eget arbete.	Kontroll av att handlingar registreras enligt regelverket och är sökbara.	Stickprov om cirka 30 handlingar. Kontroll av handlingar på webben. Finns något som är sekretessbelagt (i namnet), personuppgifter utifrån GDPR (i namnet), obegripligt/otillräckligt som namn, överensstämmande med innehåll?	Årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Handlingar diarieförs inte korrekt. Det går därför inte att hitta handlingar eller att följa ärenden och beslut vilket försvårar både för kommunens interna arbete och för allmänhetens insyn.	Kontroll av att ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd.	Uppföljning och analys av hur andelen öppna ärenden utvecklas över tid. Antalet öppnade och stängda ärenden tar normalt ut sig över tid. De flesta ärenden brukar stängas inom ett år. Nu jämfört nästa motsvarande tidpunkt föregående år.	Årsbokslut
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Om kommunens policy för representation inte följs så kan det leda till förtroendebrist.	Vederbörlig specifikation finns bilagda fakturor.	Stickprov om tio fakturor i samband med delårsbokslut.	Delårs- och årsbokslut
Kontroller av system och rutiner	Det är viktigt att uppgifter i verksamhetssystemet är aktuella och korrekta, annars finns en risk för felaktiga utbetalningar.	Kontroll av om uppgifter i verksamhetssystemet är aktuella och korrekta för ett urval av inkomna vårdfakturor.	Kontroll av vårdfakturor maj månad.	Delårsbokslut per augusti

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Brister i kunskap, rutiner och system leder till att felaktiga löner ibland betalas ut. Felaktiga löner är negativt ur arbetsgivarperspektivet då medarbetare får minskat förtroende för kommunen som arbetsgivare. Dessutom uppstår merkostnader för extrautbetalningar, felaktiga löneskulder och merarbete för både chefer och medarbetare inom löneservice.	Säkerställa att förvaltningen har rutiner och kompetens för att stödja att chefens ansvar i löneprocessen, från rätt indata till korrekt utbetalad lön, fungerar korrekt.	HR-chef säkerställer att förvaltningens chefer har kompetens och följer rutiner avseende löneprocessen.	Årsbokslut
Finansiell kontroll	Om upphandlingspolicyn inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Risk för att bryta mot LOU.	Direktupphandlingar görs i enlighet med kommunens upphandlingspolicy.	Stickprov på tio köp/placeringar och tillhörande förfrågningsunderlag.	Bokslut per augusti
Finansiell kontroll	Om avropsordningen inte följs kan det leda till dyrare inköp och bristande rättssäkerhet. Brott mot LOU.	Kontroll av om avropsordningen följs för befintliga ramavtal.	Stickprov på tio köp/placeringar där avsteg från avropsordningen gjorts.	Bokslut per augusti

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	På grund av t.ex. bristande rutiner eller oegentligheter beviljar kommunen medel till verksamheter som inte är berättigade till medel eller till sådana som inte är effektiva eller ändamålsenliga. Mottagande organisationer kan också använda bidrag till andra ändamål än vad som framgår av beviljad ansökan. Detta leder till felaktig användning av kommunens medel och till lägre förtroende för kommunen.	Kontroll av att utbetalningar av bidrag till organisationer (t.ex. föreningar) går rätt till. Stickprov genomförs av att organisationen redovisat tilldelade medel på det sätt nämnden bestämt och av att bidraget använts i enlighet med beviljad ansökan.	Stickprov genomförs av att man följt relevanta riktlinjer och/eller rutiner i bedömningen av ansökan och tilldelningen av bidrag.	Årsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Kontroll att ersättning till uppdragstagaren utgår enligt riktlinjerna.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Kontroll att ersättning till uppdragstagaren belastar rätt ansvar.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Kontroll att uppdragstagarens uppdrag är rätt registrerat i lönesystemet.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Kontroll att inte uppdragets ersättning är dubbelregistrerat.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Kontroll att insatsen samt resursen är registrerad rätt på barnet/ungdomen samt på rätt enhet i verksamhetssystemet.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Kontroll att beslutsfattaren är enligt delegation.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att insatsen övervägs/följs upp enligt riktlinjerna.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att uppdragstagarakt finns och är registrerade i journalprogrammet/verksamhetssystemet enligt rutin.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att årliga registerkontroll av uppdragstagaren görs och dokumenteras enligt lathund.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendeskada.	Att avtal med uppdragstagaren finns enligt riktlinjer.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Delårsbokslut
Finansiell kontroll	Nämnden identifierar och/eller återsöker inte de stadsbidrag kommunen har rätt till vilket gör att kommunen går miste om stora belopp.	Kontroll av att återsökningsbara statsbidrag sökts i rätt tid och beviljats.	Kontroll av återsökningsunderlag och att medel/pengar kommit till kommunen.	Årsbokslut

Rekommenderade och obligatoriska kontrollmoment 2022

1. Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

Området är väl omhändertaget genom gemensamma rutiner och processer.

2. Hantering av återsökning av statsbidrag

I kommunstyrelsens internkontrollplan genomförs kommunövergripande kontroller inom följande områden:

- att kommunens nämnder identifierar, utvärderar och söker de statsbidrag som ligger i linje med kommunens mål
- att momsersättning inom icke momspliktig social omsorg, utbildning och särskilt boende återsöks

Övriga berörda nämnder (ffa. AMN, PBN, KS, OSN, SCN, UBN) föreslås nedanstående kontroll:

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	Nämnden identifierar och/eller återsöker inte de statsbidrag kommunen har rätt till vilket gör att kommunen går miste om stora belopp.	Kontroll av att återsökningsbara statsbidrag sökts i rätt tid och beviljats.	Kontroll av återsökningsunderlag och att medel pengar kommit till kommunen.	Ekonomichef	

3. Hantering av mutor, jäv och representation

I kommunstyrelsens internkontrollplan genomförs kommunövergripande kontroller inom följande områden:

- Kontroll av kunskap hos nämndernas politiker och tjänstemän om regler för mutor, jäv och representation (kontrolleras ej 2022).
- att granskningen av representationsfakturer i ekonomisystemet fungerar.

Alla nämnder behöver formulera kontrollmoment inom området.

4. Informationshantering och informationssäkerhet

Alla nämnder och bolag genomför följande obligatoriska kontroller som är inlagda i mallen för IKP 2022.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	<p>Kontrollera att delegations- och arbetsordning uttrycker ett mandat och ansvar som stödjer en ändamålsenlig informationshantering.</p> <p>Kontrollera att informationstillgångarna är inventerade genom att följande är genomfört:</p> <p>informationshanteringsplanen är beslutad, kommunicerad och hålls aktuell, artikel 30-registret över personuppgiftsbehandlingar är upprättat och hålls aktuellt.</p> <p>Som ytterligare kontroll kan följande undersökas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - processbeskrivningar inkluderar informationshantering, den stödjande objektverksamheten (pm3) har genomfört informationssäkerhetsklassning (KLASSA) för väsentliga IT-stöd. 	

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	[Välj någon av föreslagna kontrollmetoder eller formulera en egen] Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag (från t.ex. riskanalys, kontinuitetshantering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar. Kontrollera att rutiner och planer är testade och utvärderade.	

5. Bokföring och utbetalningar

I kommunstyrelsens internkontrollplan genomförs kommunövergripande kontroller inom följande områden:

- att granskningen av leverantörsfakturor i ekonomisystemet fungerar
- att verifikatens kvalitet är tillräcklig
- att kundfakturering sker med korrekt periodisering av intäkter
- att alla nämnders anläggningsregister är inventerade och uppdaterade

Övriga berörda nämnder föreslås följande kontroller. En rekommendation är att man ser över sin riskvärdering och kontroll av handläggning och processer som är förenade med utbetalningar, kundfakturering eller kassahantering, exempelvis utbetalning/elevregister fristående huvudmän, dagersättning, ekonomiskt bistånd, föräldraavgifter och så vidare.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Finansiell kontroll	På grund av t.ex. bristande rutiner eller oegentligheter beviljar kommunen medel till	Kontroll av att utbetalningar av bidrag till organisationer (t.ex. föreningar) går rätt till.	Stickprov genomförs av att man följt relevanta riktlinjer och/eller rutiner i	Valbart	Valbart

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
	verksamheter som inte är berättigade till medel eller till sådana som inte är effektiva eller ändamålsenliga. Mottagande organisationer kan också använda bidrag till andra ändamål än vad som framgår av beviljad ansökan. Detta leder till felaktig användning av kommunens medel och till lägre förtroende för kommunen.	Kontroll av att utbetalade bidrag till organisationer (t.ex. föreningar) använts på rätt sätt.	bedömningen av ansökan och tilldelningen av bidrag. Stickprov genomförs av att organisationen redovisat tilldelade medel på det sätt nämnden bestämt och av att bidraget använts i enlighet med beviljad ansökan.	Valbart	Valbart

6. Attestering av lön

I kommunstyrelsens internkontrollplan genomförs kommunövergripande kontroller inom följande områden:

- att rutiner finns för att säkerställa att felaktiga registreringar och felaktiga löneutbetalningar inte ökar

Övriga berörda nämnder föreslås följande kontroll.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Brister i kunskap, rutiner och system leder till att felaktiga löner ibland betalas ut. Felaktiga löner är negativt ur arbetsgivarperspektivet då medarbetare får minskat förtroende för kommunen som	Säkerställa att förvaltningen har rutiner och kompetens för att stödja att chefens ansvar i löneprocessen, från rätt indata till korrekt utbetalad lön, fungerar korrekt.	HR-chef säkerställer att förvaltningens chefer har kompetens och följer rutiner avseende löneprocessen.	HR-chef	Valbart

16 november 2021

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
	arbetsgivare. Dessutom uppstår merkostnader för extrautbetalningar, felaktiga löneskulder och merarbete för både chefer och medarbetare inom löneservice.				

7. Delegation

Berörda nämnder föreslås följande kontroll. Kontrollmoment tas fram i samarbete med nämndsekreterare.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	<p>Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Detta innebär att beslutet är ogiltigt och kan även medföra att beslutet är felaktigt och leda till bristande rättssäkerhet samt förtroendskada.</p> <p>Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd i rätt tid eller inte alls och därmed inte blir kända för nämnden, vilket kan medföra bristande rättssäkerhet samt förtroendskada.</p>	<p>Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Att beslut fattas av utsedd delegat. 2. Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid. 	<p>För varje tertial slumpas X (5?) stickprov fram ur diariet. Stickproven ska gälla ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation.</p> <p>De valda besluten jämförs mot delegationslistor.</p>	Valbart men det är lämpligt att nämndsekreterare har en roll.	<p>Bokslut per april</p> <p>Bokslut per augusti</p> <p>Årsbokslut</p>

8. Diarieföring

KS är arkivmyndighet men respektive nämnd är ansvarig för den egna diarieföringen. Nämnderna föreslås nedanstående kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	Det går inte att hitta handlingar och följa ett ärende vilket försvårar för insyn och eget arbete.	Kontroll av att handlingar registreras enligt regelverket och är sökbara.	Stickprov om cirka 30 handlingar. Kontroll av handlingar på webben. Finns något som är sekretessbelagt (i namnet), personuppgifter utifrån GDPR (i namnet), obegripligt/otillräckligt som namn, överensstämmande med innehåll?	Registrator	Valbart
Kontroller av system och rutiner	Handlingar diarieförs inte korrekt. Det går därför inte att hitta handlingar eller att följa ärenden och beslut vilket försvårar både för kommunens interna arbete och för allmänhetens insyn.	Kontroll av att ärenden inte ligger öppna för länge och ökar i mängd.	Uppföljning och analys av hur andelen öppna ärenden utvecklas över tid. Antalet öppnade och stängda ärenden tar normalt ut sig över tid. De flesta ärenden brukar stängas inom ett år. Nu jämfört nästa motsvarande tidpunkt föregående år.	Registrator	Valbart